

'18 KINDEREN: 72 RAPPORTEN'

SP-VOORSTELLEN OM TE SNIJDEN IN DE BUREAUCRATIE VAN DE JEUGDZORG

SP-Tweede Kamerfractie
Tweede Kamerlid Nine Kooiman
Juni 2011

SP-Tweede Kamerfractie
Tweede Kamerlid Nine Kooiman
Juni 2011
Foto omslag: Bas Stoffelsen

INHOUD

Voorwoord	5
Stop de regelzucht, geef de jeugdzorg lucht	7
Nawoord	13

VOORWOORD

Aanleiding voor dit rapport is een debat dat ik afgelopen januari heb gehad. In de Tweede Kamer werd toen gesproken over jeugdbescherming en reclassering. De vraag was hoeveel kinderen jeugdbeschermers en jeugdreclasserders gemiddeld mogen en kunnen begeleiden. Ik heb me toen erg boos gemaakt over de grote werkdruk onder jeugdhulpverleners en de oplappende wachtlijsten voor kinderen die ernstig in hun ontwikkelen worden bedreigd. Een gevaarlijke ontwikkeling. Want op deze wachtlijsten staan kinderen die zulke ontwikkelingsproblemen hebben, dat wachten met ingrijpen heel onveilige situaties kan opleveren voor het kind.

In het debat zei staatssecretaris Teeven dat het aanpakken van management en alle overbodige regels genoeg is om jeugdhulpverleners de kans te geven hun werk naar behoren te doen. Dat is maar half waar. Door de bezuinigingen op de jeugdzorg kunnen jeugdhulpverleners – bureaucratie of niet – hun werk niet naar behoren doen en komt de veiligheid van een kind in het gedrang. De andere kant is dat we het werk van jeugdhulpverleners een stuk prettiger kunnen maken en we een hoop geld kunnen besparen, wanneer we een einde maken aan de idiote hoeveelheid formulieren die nu ingevuld moet worden. Teeven riep jeugdhulpverleners in het debat op om met voorbeelden te komen. Ik besloot hem hierin een handje te helpen. Het resultaat daarvan heeft u nu in handen.

Uit mijn eigen ervaring als gezinsvoogd ken ik de regelzucht en bureaucratie waar een hulpverlener mee te maken heeft. En ik ken heel veel jeugdhulpverleners. Dit rapport heb ik dus niet alleen gemaakt. Na een oproep om met voorbeelden te komen, kreeg ik binnen drie weken vele honderden meldingen. Veel jeugdhulpverleners kwamen met dezelfde klachten en lopen in hun werk tegen dezelfde problemen aan. Uit al deze emails heb ik 17 aanbevelingen geselecteerd en onder elkaar gezet. 17 voorstellen om de bureaucratie te verminderen, die ik namens deze jeugdhulpverleners aanbied aan de staatssecretaris, met het verzoek te luisteren naar de ervaringen van de jeugdhulpverleners en deze goede voorstellen van hen over te nemen.

Ik kan het niet mooier verwoorden dan een van de jeugdhulpverleners, die me mailde: “18 zaken betekent 36 rapportages per jaar, 18 plannen van aanpak en 18 evaluaties. Dan heb ik de vele indicaties, de contactjournaals en de verzoekschriften nog niet eens in deze berekening meegenomen. Ik denk dat er eens goed gediscussieerd moet worden of dit alles een meerwaarde is om kinderen te beschermen.”

En juist die discussie wordt met dit onderzoek gevoerd. Vele oplossingen worden gegeven. Oplossingen voor de Tweede Kamer, de provincie, jeugdzorginstellingen en jeugdhulpverleners.

STOP DE REGELZUCHT, GEEF DE JEUGDZORG LICHT

Hulpverleners geven aan veel regels en bureaucratie te ervaren als wantrouwen. Zij zijn opgeleid om jongeren te helpen, maar omdat ze onvoldoende vertrouwd worden, zijn ze een groot deel van hun tijd kwijt met het invullen van formulieren. Alles moet worden gemeten en verantwoord en voor bijna elke stap die de hulpverlener zet, moet toestemming gevraagd worden. Bergen papier moeten hierbij worden geproduceerd.

Niemand vindt het vervelend om verantwoording over zijn of haar werk af te leggen, zeker niet wanneer dit ten goede komt aan het kind. Maar dat is nou net waar de jeugdhulpverleners die de SP hebben gemaild, aan twijfelen. Want moeten zij wel zoveel registreren? En helpen die stapels papier kinderen of staan ze juist in de weg van goede zorg?

Hieronder vindt u voorstellen die jeugdhulpverleners gedaan hebben om ervoor te zorgen dat die bergen papier vervangen worden door meer tijd voor kind en gezin.

1. STOP DE CONTROLECARROUSEL

Het georganiseerd wantrouwen in de jeugdzorg heeft ertoe geleid dat werkelijk alles wat een jeugdhulpverlener doet, gecontroleerd en verantwoord moet worden. De professionaliteit en expertise van de jeugdhulpverlener wordt te gemakkelijk aan de kant geschoven. Alle beslissingen worden besproken met de teamleider, met de gedragswetenschapper, het multidisciplinair team en tenslotte ook voorgelegd aan de kinderrechter. Controle is goed, maar ondertussen duurt het nodeloos lang voordat de hulp ook daadwerkelijk kan worden aangevraagd. In principe zou het voldoende moeten zijn als er 1 persoon meekijkt, bijvoorbeeld de teamleider of de gedragswetenschapper en daarna de kinderrechter. Indien noodzakelijk kan altijd extra deskundigheid worden ingeroepen. Echter, alleen wanneer dit nodig is.

2. HULP VOOR DE HULPVERLENER

Technische hulpmiddelen mogen nooit in plaats komen van zorg, maar kunnen het werk van personeel wel prettiger maken. Iets kleins als goede headsets voor de telefoon, kunnen ervoor zorgen dat een jeugdhulpverlener al tijdens een telefonisch gesprek zijn aantekeningen kan uitwerken, in plaats van dat dit na afloop allemaal nog gedaan moet worden. Ook staan veel vragenlijsten en formulieren niet in de computer, waardoor ze na het invullen handmatig weer in het systeem gezet moeten worden.

“Van elk cliëntcontact een contactjournaal maken. Ik wil dit prima doen, maar nu schrijf ik het uit op papier en tik het daarna over. Mooier zou een headset zijn voor iedere jeugdhulpverlener, aangezien we wel erg veel cliëntcontacten op een dag hebben. Met een headset kun je direct je contactjournaals typen, dat scheelt enorm veel tijd!”

3. KORTERE FORMULIEREN

Jeugdzorg hanteert lange formulieren voor het aanvragen van hulp. Het kost een werker heel veel tijd om al die formulieren in te vullen. Er staat nergens in de wet dat het zo lang en ingewikkeld moet. Het zou prima mogelijk kunnen zijn om een ingevuld formulier met hulpaanvraag niet langer dan 5 pagina's te laten worden. Een hulpverleningsplan van 2 pagina's zou ook afdoende moeten zijn.

4. EENVOUDIG HULP AANVRAGEN

1 formulier voor iedereen

Elk Bureau Jeugdzorg in iedere provincie gebruikt zijn eigen formulieren. Dit maakt het lastig werken voor landelijk werkende organisaties, zoals de William Schrikker Groep. Overal worden andere normen en regels gehanteerd. Als alle vijftien Bureaus Jeugdzorg dezelfde formulieren hanteren, wordt het uitwisselen van informatie en de overdracht van dossiers een stuk eenvoudiger. Dit werkt niet alleen efficiënter, maar komt ook de kwaliteit van de zorg ten goede.

1 gezin, meerdere vormen van zorg, 1 plan

Als een jeugdhulpverlener in de jeugdzorg meerdere vormen van hulp wil aanvragen voor hetzelfde kind, dan moet er voor elke vorm van hulp een apart formulier ingevuld worden. Bijvoorbeeld, de jeugdhulpverlener moet voor een jongere een crisisplek regelen omdat er op het Kamertrainingscentrum nog geen plek is. Dat betekent dat de jeugdhulpverlener nu toch nog twee formulieren moet invullen. Wanneer broer of zus dezelfde hulp nodig heeft, begint de hele stroom aan formulieren weer van voor af aan. Meerdere vormen van hulp, eventueel voor meerdere gezinsleden tegelijkertijd, zouden met een en hetzelfde formulier aangevraagd moeten kunnen worden. Hetzelfde geldt natuurlijk niet alleen voor het formulier om hulp aan te vragen (indicatie) maar ook voor het hulpverleningsplan. We kunnen beter spreken van een gezinsplan. Zorg er ook voor dat jeugdhulpverleners en ouders niet meer dan 1 keer per jaar zo'n hulpverleningsplan hoeven te maken.

'Momenteel moeten wij voor elk kind een plan van aanpak schrijven. Graag zouden we zien dat we per gezin een plan van aanpak kunnen schrijven. Dus niet 5 kinderen, 5 plannen van aanpak, maar 5 kinderen, 1 plan van aanpak. Net als de rechtbank die 1 beschikking maakt per gezin.'

'Ik ben gezinsvoogd en heb een gezin met 5 kinderen onder toezicht. Voor dit gezin moet ik 5x per jaar een evaluatie en een plan van aanpak schrijven, 2 in febr/mrt, 1 in juni/juli, 2 in sep/okt, ik moet 5x met moeder een ander plan bespreken waarin heel veel dezelfde punten terug komen, ik moet 5x per jaar met moeder de strijd aan over een verlenging, dit nog los van alle individuele indicaties voor de kinderen van deze moeder, ik kan hier al de hele week mee bezig zijn en dan heb ik nog 15 andere zaken! Voorstel: 1 gezin 1 plan / 1x per jaar een evaluatie en een plan van aanpak met daarin doelen voor moeder en de kinderen apart.'

Regel vervoer gelijk in aanvraag jeugdzorg

Wanneer kinderen naar de dagbehandeling gaan en vervoer nodig hebben, moet dit apart aangevraagd worden bij de gemeente. Iedere gemeente hanteert hiervoor andere regels, het is hopeloos ingewikkeld en bureaucratisch. Soms wordt zelfs geen vervoer geregeld door de gemeente waardoor de dagbehandeling niet door kan gaan. Het kind heeft dan vervolgens vaak zwaardere zorg nodig. Zorg ervoor dat de jeugdhulpverlener direct in de hulpaanvraag voor de dagbehandeling ook het vervoer kan aanvragen en zorg ervoor dat de financiering hierin ook volgt.

'Sinds vorig jaar voor de zomer ben ik bezig (mede door onbekendheid en afhankelijkheid van de medewerking van huisarts en ouder) om vervoerskosten gedekt te krijgen. Het gaat om een kind van 9 jaar dat naar de dagbehandeling gaat, door ons geïndiceerd. Van tevoren is al bekend dat er een potje is waar je moet zien uit te komen omdat instanties de kosten niet dekken. Dat betekent dat er een aanvraag bij de gemeente, de ziektekostenverzekering en de bijzondere bijstand moet worden gedaan. Je weet dat er afgewezen wordt (dat zegt ook iedereen waar je aanklopt) maar op papier moeten deze aanvragen wel zijn gedaan. Met een schriftelijk bewijs van afwijzing kun je een beroep doen op een ander potje. Dat wordt overigens ieder half jaar ook weer gecheckt.'

Hulpaanvragen als hulptraject en voor onbepaalde tijd

Hulpaanvragen moeten ook voor onbepaalde tijd aangevraagd kunnen worden, of in ieder geval voor langer dan een jaar. Nu kan worden besloten dat iemand voor langere tijd in een pleeggezin geplaatst moet worden, maar moet nog steeds elk jaar een nieuwe aanvraag gedaan worden. De oplossing hiervoor is dat de duur van zorg uit het indicatiebesluit wordt geschrapt. Het vorige kabinet heeft beloofd hier werk van te gaan maken, maar helaas geven jeugdhulpverleners aan dat hier nog te weinig van terecht komt.

Hulp aanvragen ook zonder nieuw psychologisch onderzoek

Bij een hulpaanvraag via het Centrum Indicatiestelling Zorg is vaak een recent psychologisch onderzoek een vereiste voor aanvraag. Dat betekent dat voor een kind vaak om de twee jaar weer een heel nieuw psychologisch onderzoek aangevraagd moet worden. Voor deze onderzoeken gelden vaak lange wachtlijsten, hoge kosten en nog meer papierwerk.

5. NIET VERGADEREN OM HET VERGADEREN

De jeugdzorg kent vele overlegstructuren, zoals netwerkberaden, veiligheidsoverleggen, teambesprekingen, Multi Disciplinaire Overlegvormen en teamvergaderingen. Veel gemeenten hebben een uitgebreid pallet aan overlegvormen waar ook de jeugdzorg een onderdeel van vormt, kinderen worden in deze overlegvormen veelal dubbel besproken, veel wordt er dan ook dubbel geadmistreerd en na afloop is lang niet altijd duidelijk wie er actie moet ondernemen. Jeugdzorginstanties en gemeenten moeten om tafel om te kijken waar binnen de organisatie en daarbuiten de overlegvormen tot een minimum beperkt kunnen worden.

'Als er iets aan te pakken is, dan is het mijns inziens de vergadercultuur binnen onze organisatie. Het dient ook nauwelijks een reëel doel. We vergaderen eindeloos in groepjes van 5 over onze zaken. En we moeten dat ook uitgebreid voorbereiden in de vorm van plannen met achtergrondinformatie. En al het werk van onze groepsleden moeten we dus ook eerst thuis nog lezen. Het gevolg is een dodelijk vermoeiende vergadering van 2 ½ uur. En dat gebeurt eens per 14 dagen. Doodzonde van alle tijd!'

Rekensom door jeugdhulpverlener:

Tijdsbesteding per fte (full-time of part-time maakt niet uit) aan verplichte overlegstructuren (per maand).

Casuïstiek jeugdbescherming	1 ½ uur
Casuïstiek basisteam	1 ½ uur
Teamvergadering	1 ½ uur
werkoverleg gedragsdeskundige	1 uur
werkoverleg teamleidster	1 uur
tri/ diades	2 uur
Totaal	8 ½ uur

6. REGISTRATIEDRANG CONTACTJOURNAALS

Stel de registratiedwang ter discussie in de contactjournaals. Jeugdhulpverleners leggen alles vast in de contactjournaals. Elk bezoek, maar ook telefoontje wordt opgeschreven, de inhoud daarvan wordt uitvoerig beschreven. Ook wanneer het telefoontje wel is gepleegd en niet is opgenomen, wordt vaak vastgelegd dat men geprobeerd heeft te bellen, de vraag is of dit nodig is. Kostbare hulpverleningstijd gaat hieraan verloren.

"Omdat de angst regeert, moet ik alles wat besproken is noteren, zodat ik mij later kan verantwoorden als er misschien een klacht komt."

7. SCHRAP DE INDICATIE VOOR DE RECHTBANK

Zorg dat de kinderrechter een machtiging uithuisplaatsing kan uitspreken, zonder dat er een indicatiestelling en indicatiebesluit ligt. De kinderrechter kan nu geen machtiging uithuisplaatsing uitspreken als er geen geldig indicatiebesluit vanuit Bureau Jeugdzorg ligt. Dit werkt momenteel enorm vertragend, en niemand zit op deze papierhandel te wachten.

'Enige tijd geleden heeft de rechtbank aangegeven dat zij alleen indicatiebesluiten accepteert die voor de gehele periode van het verzochte geldig zijn en kort voor het verzochte afgegeven zijn. Een voorbeeld om duidelijk te maken wat ik bedoel: Voor een kindje, dat in een perspectief biedend pleeggezin zit, heb ik een indicatiebesluit gekregen vanuit BJZ voor 2 jaar! Echter, toch zal ik na 1 jaar een nieuw indicatiebesluit moeten aanvragen bij BJZ omdat het 2e afgegeven jaar op het indicatiebesluit niet geaccepteerd wordt door de rechtbank.'

8. GEEN DUBBEL WERK, VOORKOM DUBBELE REGISTRATIE

Iedere jeugdzorginstantie heeft een eigen registratiesysteem, met eigen nieuwe rapporten en weer nieuwe hulpverleningsplannen, met tot gevolg dat iedereen dubbel werk zit te doen. Dat is voor jeugdhulpverleners onbegrijpelijk. Heeft Bureau Jeugdzorg een indicatieverslag en een hulpverleningsplan, dan maakt ook de ambulant hulpverlener, het kamertrainingscentrum of de ouderbegeleider nog een apart hulpverleningsplan. Veel logischer zou zijn om in 1 gezin, 1 plan te hanteren dat iedere jeugdzorginstantie als uitgangspunt neemt. Ook moeten aanmeldformulieren waar al een indicatie voor nodig is (door Bureau Jeugdzorg of CIZ) worden afgeschaft. De indicatie vanuit Bureau Jeugdzorg zelf geeft al voldoende informatie voor de aanmelding van de jongere.

'Ik schrijf vanuit Bureau Jeugdzorg een indicatie voor AWBZ met duidelijke redenen en informatie over welke hulpverlening verleend moet worden. Vervolgens ben ik verplicht door de zorgaanbieder 'S Heerenloo (hulpverleningsorganisatie voor licht verstandelijke handicap) om een 18 pagina's tellend formulier in te vullen en daar dezelfde informatie in te vermelden. Zonder dit gaan ze niet aan de slag. Vervolgens sturen zij opnieuw een medewerker vanuit 'S Heerenloo die opnieuw alles bij het gezin gaat navragen om te bekijken welke hulp er nodig is. Totale verspilling van mijn tijd en die van de nieuwe hulpverlener.'

9. HULPVERLENINGSPLAN JEUGDBESCHERMER MULTIFUNCTIONEEL

Zowel in de gedwongen jeugdzorg als bij de jeugdbescherming wordt met hulpverleningsplannen gewerkt. In deze plannen worden de voortgang van de hulp en de ontwikkeling van het kind bijgehouden. Zo'n formulier beslaat leeg al 16 kantjes. Hierdoor zitten jeugdhulpverleners veel te lang te rapporteren, wat ten koste gaat van de tijd die ze met gezinnen door kunnen brengen. Ook zitten de gezinnen zelf niet te wachten op hele boekwerken, maar willen ze kort en bondig weten wat het plan van de hulpverlening is. Daarvoor is geen boekwerk van 16 kantjes nodig, het verhaal kan ook best in maximaal 5 kantjes.

Nog mooier zou zijn als dit maximaal 5 kantjes tellend hulpverleningsplan tevens een indicatieformulier is, waarmee de zorg wordt aangevraagd als er extra zorg ingeschakeld moet worden. De historie, de gezinssituatie en de hulpverleningsdoelen staan al in het plan en de hulpverleningsinstantie die extra zorg komt leveren kan hier direct mee aan de slag.

Het verzoekschrift wat naar de kinderrechter gaat, wordt door de jeugdhulpverleners ook weer apart geschreven, naast het hulpverleningsplan en eventuele indicatieformulieren. Die formulieren zouden ineen gevoegd moeten worden.

Niet alleen jeugdhulpverleners, ouders, jongeren maar ook kinderrechters worden dol van al die formulieren die zij door moeten worstelen. Veel is onnodige herhaling. De inhoud van een verzoekschrift zou rechtstreeks uit het hulpverleningsplan moeten komen.

'Ik ben in 1998 begonnen als gezinsvoogd en heb al een groei gezien in het verslijten van papier, zonder dat ouders of kinderen daar echt veel beter van werden. Documenteren en verantwoording afleggen is goed, maar we zijn echt doorgeschoten.'

10. VEELVOUD VAN VEILIGHEIDSLIJSTEN CREËERT ONVEILIGHEID

Veiligheid creëer je niet door achter je computer veiligheidslijstjes af te vinken, maar in de gezinnen te zijn.

Jeugdhulpverleners worden overspoeld met vele veiligheidslijsten die ze allemaal moeten hanteren.

1 veiligheidslijst, liefst geïntegreerd in het hulpverleningsplan, zou voldoende moeten zijn.

'Al deze bureaucratie zorgt ervoor dat ik meer achter mijn bureau zit, dan cliëntcontacten heb. Bureau Jeugdzorg garandeert de veiligheid van kinderen, maar deze taak is onhaalbaar, en onmogelijk vanachter mijn bureau.'

'Het is trouwens een utopie om te denken dat als je alles maar op schrift hebt staan dat er DUS niet iets ernstig misgaat met een kind. Vaak aanwezig zijn, veel tijd steken in de kring om een gezin heen, dat werpt vruchten af.'

11. MENSELIJK CONTACT BIJ TOETSEN RAAD VOOR DE KINDERBESCHERMING

Een besluit van Bureau Jeugdzorg om een uit huis geplaatst kind terug naar huis te laten gaan, wordt getoetst door de Raad voor de Kinderbescherming. Jeugdhulpverleners plaatsen vraagtekens bij het nut en de noodzaak van deze toetsende taak van de Raad voor de Kinderbescherming. Er zijn immers al vele toetsmomenten in de organisatie zelf. Als een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming gewoon zou aansluiten bij een overleg tussen hulpverleners, kan dan meteen meebesloten worden of een kind al naar huis kan of niet. Dit voorkomt veel registratie door jeugdhulpverleners van Bureau Jeugdzorg, veel leeswerk door medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming en lang wachten op beslissingen voor gezinnen. Het menselijk contact zorgt voor kortere lijnen in de jeugdzorg en kortere wachttijden voor gezinnen. Bovendien leidt het tot een terugkeer van de menselijke maat in de jeugdzorg.

'De toetsende taak van de Raden van de Kinderbescherming, is die wel nodig? Bij Bureau Jeugdzorg kijken drie profs en een team naar een casus, t.w. de gezinsvoogd, de teamleider, de gedragswetenschapper en natuurlijk het team zelf. Waarom dan ook weer eens gaan toetsen? Toetsen levert veel extra overlegtijd en formulierwerk op. In die tijd hadden wij op de fiets naar cliënten gekund.'

12. HULP BESCHIKBAAR OP HET MOMENT DAT DIT NODIG IS

Wanneer een gezin alle formulieren doorgewerkt heeft en de jeugdhulpverlener zijn administratie op orde heeft, dan nog is het een hele klus om ervoor te zorgen dat het kind de juiste zorg krijgt.

Jeugdzorg in een andere provincie moet onbeperkt mogelijk zijn

Nu is het zo dat een kind soms om financiële redenen niet in een andere provincie hulp kan krijgen terwijl daar wel hulp beschikbaar is. Provincies hanteren nu de regel dat maar een beperkt aantal kinderen die jeugdzorg nodig hebben in een andere provincie terecht kunnen voor hulp. Komt een provincie boven dit zeer beperkte aantal, dan moet de ene provincie deze hulp in rekening brengen bij de andere provincie. Dat levert vaak grote problemen op. Daardoor lopen kinderen hulp mis die zij in een andere provincie wel hadden kunnen krijgen. Natuurlijk is het wenselijk dat kinderen zoveel mogelijk in de eigen omgeving hulp aangeboden krijgen zodat ouders actief bij de hulpverlening betrokken kunnen worden. Maar als dat niet mogelijk is, dan moet het kind deze hulp zonder financiële belemmeringen in een andere provincie kunnen krijgen.

Zorg voor meer gezinsplaatsingen

Kinderen worden steeds vaker apart van elkaar geplaatst. Dit omdat bijvoorbeeld in een pleeggezin geen plek is voor 3 nieuwe kinderen of er instellingen zijn die enkel kinderen onder de 12 jaar opvangen en niet het oudere broertje of zusje. Wanneer er gezinsbehandeling nodig is, zijn hier onvoldoende plekken om het gehele gezin op te vangen. Het gezin wordt dan onbedoeld uit elkaar getrokken.

Wachtlijsten de wacht aanzeggen

De wachtlijsten lijken weer toe te nemen, vooral in de crisisopvang en de hulpverleningsvoorzieningen zoals kamertrainingscentra. Gezinnen die lang moeten wachten op zorg, hebben meer kans dat de situatie escaleert. Hulpverleners zijn zo meer tijd kwijt aan het beheersbaar houden van de situatie in afwachting van de juiste zorg. Dit kost veel tijd, geld en energie.

'Probleem is de wachtlijst voor kinderen die op een opnameplek wachten. Doordat dit lang duurt, escaleert de situatie en moet er een andere oplossing worden gezocht.'

Geef kinderen de tijd

Wanneer kinderen plots uit huis geplaatst worden, komen zij vaak op een tijdelijke opvangplek. Deze zogenoemde crisisplaatsing mag niet langer dan 6 weken duren. Dit kan eventueel nog eenmaal verlengd worden. Maar er zijn wachtlijsten en voor sommige kinderen duurt het even om een goede plek te vinden. Dat maakt dat kinderen soms van instelling naar instelling gesleept worden totdat zij op de juiste plek zitten. Kinderen zijn geen postpakketjes en horen juist in deze kwetsbare periode een plek te hebben waar zij even mogen bijkomen. Hanteer de 6 weken norm daarom niet strikt, geef kinderen de tijd.

13. ÉÉN LANDELIJK EN GOED WERKEND REGISTRATIESYSTEEM

Op dit moment heeft elk Bureau Jeugdzorg zijn eigen registratiesysteem waar een hulpverlener in de computer mee werkt en zijn verslagen in typt. Dit systeem is bij elk Bureau Jeugdzorg anders ingericht waardoor onderling digitaal informatie uitwisselen niet mogelijk is. Dat maakt het extra lastig als een kind verhuist. Daarnaast werkt het systeem bij de verschillende Bureaus Jeugdzorg niet goed, is het tijdrovend en duur. Daarom moet er zo snel mogelijk één landelijk werkend registratiesysteem worden ingevoerd, dat centraal onderhouden wordt.

'Er zijn in het land veel digitale registratiesystemen binnen de hulpverlening. Dat zorgt ervoor dat je de rapportage die je door mag sturen naar een zorgaanbieder vaak niet digitaal aan kan leveren. Het zou enorm helpen als er voor de jeugdzorg, dus BJZ/Jeugd GGZ en de zorgaanbieders een registratiesysteem komt waarin iedereen werkt zodat digitale dossieroverdracht mogelijk is.'

14. KNIP DE JEUGDZORG NIET OP

Jeugdhulpverleningsorganisaties zijn er goed in om het eigen jeugdzorgtraject volledig op te knippen. Een jeugdhulpverlener die de telefonische aanmeldingen doet, een jeugdhulpverlener voor de 1e screening, een jeugdhulpverlener die de hulpaanvraag verder afhandelt, de jeugdhulpverlener als casemanager, de jeugdhulpverlener die vervolgens de wachtlijstbeheerder is, de jeugdhulpverlener als gezinsvoogd. Tel dat bovenop het grote verloop in de jeugdzorg en je krijgt een zeer mensonvriendelijke jeugdzorg. Daar moet onmiddellijk een einde aan komen. Ouders en kinderen willen het liefst 1 hulpverlener die hen zo lang en goed mogelijk begeleidt. Zo hoeven ouders en kinderen ook niet keer op keer hetzelfde verhaal te vertellen en te wennen aan de nieuwe jeugdhulpverlener.

'Een belangrijke efficiëntieslag kan gemaakt worden door de fases in de hulpverlening niet te knippen. Een aanmeldfunctionaris, dan een indicatiesteller, dan een casusmanager. Dit werkt vertragend en is klantvriendelijk. Ik geloof erin dat de werkers van alle markten thuis moeten zijn en daarmee een ontzettende tijdwinst kunnen maken in de processen en door de kennis van het cliëntensysteem, je bent er overigens vanaf dag 1 bij betrokken, waardoor je meer veiligheid kan bieden.'

15. HAAL DE SCHOTTEN WEG

Het lijken soms muren waar jeugdhulpverleners tegenaan lopen. Financiële schotten in de jeugdzorg staan de samenwerking in de weg. Jeugdhulpverleners willen één geldstroom waardoor samenwerking met andere jeugdzorginstellingen makkelijker wordt.

16. SCHRAP OVERBODIGE BESTUURSLAGEN

Kijk waar bestuurslagen geschrapt kunnen worden en gebruik deze uren voor tijd voor de gezinnen, voor de jeugdhulpverleners. Zorg ervoor dat de bestuurders die overblijven ook weten wat er op de werkvloer speelt. Zorg ervoor dat beslissingen niet van bovenaf opgelegd worden, maar zorg dat jeugdhulpverleners mee mogen denken en dat hun stem er toe doet.

'Er zijn te veel lagen in de hogere regionen: manager, regiomanager, kwaliteitsmanager enzovoorts, die te veel 'niet vanuit de werkvloer' denken, maar vooral vanuit financiële motieven (lees bezuinigen, caseloadverhoging etc.) denken en handelen. Daar staat tegenover dat er te weinig lagen in de lagere regionen zijn, bij ons heb je bijvoorbeeld een telefoniste, administratief medewerker en dan de jeugdbeschermer. Daartussen zijn geen functies.'

'Wat een grote bezuiniging zal opleveren is: Managers, vooral interim-managers de deur uit. Zij kosten veel geld en weten niets van de inhoud van het werk.'

17. SCHRAP DE VERPLICHTE VINGERSCAN VOOR DE JEUGDRECLASSERING

Jeugdreclasserders moeten nu verplicht gaan werken met een vingerscan. Bij elk contact moet bij de jongeren een vinger gescand worden om mogelijke identiteitsfraude tegen te gaan. Jeugdreclasserders geven aan dat dit geen meerwaarde heeft omdat er nauwelijks sprake is van identiteitsfraude. Jeugdreclasserders zien dit als overbodig en weer een extra, en tevens hele dure, bureaucratische handeling. Een jongere die een jeugdreclasseringstraject doorloopt wordt immers ook op heel veel andere plekken gescand (rechtbank, veiligheidshuizen, politiebureau, jeugdgevangenis enzovoorts).

TOT SLOT, GEEF DE JEUGDHULPVERLENER WEER VERTROUWEN

De jeugdzorg wordt gegijzeld door incidentenpolitiek, zowel vanuit het management van de instelling, als vanuit de provinciale en landelijke politiek. Incidentenpolitiek leidt tot meer formulieren, meer registratie, meer veiligheidslijsten, meer overlegvormen en meer verantwoording. Jeugdhulpverleners willen vertrouwen in hun kwaliteiten en niet nodeloos vast zitten aan de controlezucht van mensen die onvoldoende weten wat er zich op de werkvloer afspeelt.

NAWOORD

FOTO: BAS STOFFELEN

Met dit onderzoek heb ik de jeugdhulpverlener een stem willen geven. Zelf heb ik de eer gehad om ooit dit mooie werk te mogen doen. Ik heb zelf de muren van de bureaucratie beklommen en ben de politiek in gegaan om deze muren neer te halen. Ik roep het kabinet op om samen met mij en mijn oud-collega's deze strijd aan te gaan. De voorstellen die zij doen moeten serieus genomen worden. Op die manier komen niet de bergen papier, de ingewikkelde registratiesystemen, de overlegstructuren en de veiligheidslijsten op de voorgrond, maar het kind zelf.

Nine Kooiman
SP-Tweede Kamerlid

SP

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T (070) 318 30 44
F (070) 318 30 43

